

רבינו חננאל

מח:

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מסורת הש"ס

(6) [לקמן מט. ע"ש], (7) [מט. ע"ש], (8) [מט. ע"ש]

הגרות רב"ח

(6) נב' רשות אהב משתמשת לשהי ובי' משתמשת רשות אהב לרשות: (7) רש"י ד"ה לרב שנת וכו' חמשה בחצר: (8) רש"י ד"ה רשות וכו' כפי' לימא להאיא מלל:

בשני בתים. כהניא חמשה שניכו עירובין כו'. עד כאן לא אמר בית היול דהוי עירוב אלא בשני כלים בבית אבל רבית אהב מצופן אהב בשני בתים ורבי הכל [אמר] עירוב. ואמרין לי יהודי קשיא דרתי שנתנה האמצעית בעירוב בכו וכו'. אמאי כיון שעירובה האמצעית בהוי חרא פן החיצונית הייא להו חרייתו חרא רשוחא כי הורא מערבא בהוי אידך שליחותא קא עבדא. וליב ששת נמי קשיא כיון שחלקה ונתתוהו בשני בתים בכל מקה הוויין להו כשני בתים, ניהוי חמשה ששויין בחצו אהב ושכח אהר מיה ולי ערב דאסי אהרי. ופקוקן לרב יהודה לא קשיא כיון דמערבא (וכאמצעית בהוי חיצונית ולי אהב הא חיצונית בהוי גליא דעתא דבהוי אמצעית לחודתה היא ונחא לה לערובי. אבל בהוי אידך חיצונית לא לסיקן לא אמרין שליחותא קא עבדא. לרב ששת נמי לא קשיא אם בוא הללו שלשה אמות של זה בתוך שלשה אמות זה מותרין החיצוני והקילו עליהן משום דאדוואט דיריין כמו שאמרנו בחמיר עליהן כמו שפירשנו ששויין בחצו אהב ושכח אהר מיה ולי ערב כולם אסורין שיהו גם אילו אסורין, אם חשבנום כחצר אהב להקל בחשבונם כחצר אהב להחמיר. אבר רב יהודה אמר רב דרבי ר' שמעון ב"ר שתיים החיצונית אסורה. אבל חכמים אומרים רשות אהב משתמש עם שתי רשות משתמש עם שתי רשות אהב. ושמואל אמר לדברי חכמים שלשתן אסורות.

אבל בשני בתים לא. והא דלא מוקי לה רב יהודה כרב ששת לאו דקסבר דלפילו בשני בתים הוי עירוב לביה דהא לפילו כלים קאמר רב יהודה לקמיה דמולק עירובו אינו עירוב עדכ כלן לא קאמרי ז"ה אלא דמלי למנא ואיתר והא דלא מוקי כרב ששת משום דפרך כמקור דשם דנהוי כחמשה ששויין בחצר אהב וקסבר דלמר דיריין להחמיר:

לרב יהודה דאמר בגון שנתנה אמצעית עירובה בכו וכו'. לרב ששת לא שייך למיפך הכי דכיון שנתנו עירובין באמצעית ולא נתנו עירובין יחד אלא בשני בתים גלי דלעמיהו דלא ניחא להו לחיצונית להשתמך ביחד אבל כשנתנה אמצעית עירובה בכו וכו' ליכא גלי דלעמיהו דהא כולי האי אי נמי לרב יהודה כיון שנתנה עירובה בכו וכו' נעשה כאלו דרה בחיצונית כנתיבא ונעשה שם אהב ונחא להיות שוחה ולרב דלדרכה כולן דיריין כה:

יאמר דיריין אהחמיר. והא דלמר כפרק הדר [לקמן דף סו:] נתנו עירובין בפנימית ושכח אהב מן הפנימית ולא עירב שתיים אסורות משום דלא מני מעטל לפנימית דליכא חיצונית דלמרי עליהו שמי התם דפשעה:

רשות אהב משתמשת שתי רשות ואין שתי רשות משתמשות באמצעית פ"י משתמשות כמו משתמשות אסורה בשתיים דזו מושכתה לכהן וזו מושכתה לכהן וזו עירוב לא עירוב יחד רשות חלוקות הן והא דקאמר שמואל אף זו לטעמיה משום דכבידא ליה הלכה כדברי המיקל בעירוב ואי כבידא ליה כרב דלמר אמצעית נמי שרי לר"ש בשתיים לא היה אומר עירבה עם שתיים אסורה עם שתיים וקשה דלפי' היה לו ליגרס משתמשות עם שתי רשות משתמשות עם ועוד קשה דקאמריין לעיל [ע"פ] דה"ק להו ר"ש לרבנן מ"ש גבי חלירות דפליגייתו כי' ולרב מה ענין זה לזה והא רבנן לא גזרו כלל דהא שרו חיצונית באמצעית ומאי קאמי נמי הכה רבנן דיריין ועוד דלא שמעיין ליה לשמואל כשום מקום דקאמר הלכה כדברי המיקל בעירוב אלא ריב"ל הוא דקאמר הכי לעיל ואלדרכה שמואל הוא דלית ליה כפרק חלוך [לקמן דף פא:] כל מקום שאמר רבי יהודה בעירוב הלכה כמותו וכו' פלוגתא דר"ש דהכא היינו ר' יהודה כדאמר לעיל ומהו כהה י"ל כיון דלא נזכר כלן ר' יהודה כפי' ליתא

בשני בתים כמאן כבית שמאי רתניא חמשה שגבו את עירובין ונתנוהו בשני כלים בית שמאי אומרים אין עירובין עירוב ובית הלל אומרים עירובין עירוב אפילו תימא בית הלל עד כאן לא קאמרי בית הלל התם אלא בשני כלים בבית אהב אבל בשני בתים לא א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי לרב יהודה קשיא ולרב ששת קשיא לרב יהודה קשיא דאמר בגון שנתנה אמצעית עירובה בכו ועירובה בכו וכיון דעירובה אמצעית בהוי חיצונית הויא ליה חדא וכו' הדרה וערבה בהוי אידך שליחותה עברה ולרב ששת קשיא תיהוי כחמשה ששויין בחצר אהב ושכח אהר מהן ולא עירב דאסי אהרי א"ל רב אהב לא לרב יהודה קשיא ולא לרב ששת קשיא לרב יהודה ל"ק כיון דעירובה לה אמצעית בהוי חיצונית ושתיים חיצונית בהוי הרדי לא עירבו גליא דעתיה דבהא ניחא ליה ובהא לא ניחא ליה ולרב ששת לא קשיא אם אמרו דיריין להקל יאמרו דיריין להחמיר אמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר' שמעון אבל חכמים אומרים רשות אהב (6) משתמשות לשתי רשות אהב לא רשות אהב קמיה דשמואל אמר לי אף

הלך אע"ג דחיצונית לא עירבו אהדי חילין ואמצעי מיהא מותרים ולא אסרי אהדי: זו דברי רבי שמעון. דהיא מותרת עמהן והן עמה: אבל חכמים אומרים. דלא שנה נתנו שתיים עירובין באמצעית לא שנה נתנה אמצעית עירובין בכו וכו' היא אסורה עמהן והן מותרות עמה: רשום אהב משתמש לשתי רשות. כלים ששבתו בחיצונית מותרות באמצעית דהא אמצעית לא עירבו אלא עם זו ואין רשות אחרת מושכתה לזד אחר: ואין ב' רשות משתמשות לרשום אהב. דכיון דשתי חיצונית לא עירבו יחד לעשות רשות אהב אלא רשות חלוקות הן ואין כח באמצעית להשתמש לא בכו ולא בכו דזו מושכתה לכהן וזו מושכתה לכהן וזו מושכתה לה היצין לה ומיחא כאלו היא מהך חצר החיצונית שלא עירבה כהדי אידך חיצונית ואוסרתה וכן נמי כי אולא לאידך חצר דעירבה נמי כהדי אסרתה אידך חיצונית אבל היכא דעירבו שלשתן הוי כילהו חדא רשותא: אף

(4) כהיא כלל דפסיק שמואל לקמיה דהא היכא שזכר בהדיא ועוד לשון אף לא אחי שפיר כמו שהקשה בעלמנו דהוי עדיף טפי אי לא הוה מני אף דכהאי ליטנא היכא למטעי דמשמע דמרייהו שרי ועוד לפי' נחלקו רב ושמואל בפירוש לשון המשנה שהיא מותרת עמהן והן מותרות עמה לכן נראה לר"ת דרשות אהב משתמשות לבי רשות דלמטעם משתמשות בחיצונית דליכא למיגור (בחיצונית) כולי האי שמואל האמצעית כלי החיצונית מן לו אבל החיצונית אסורות עם האמצעית דילמא אחי להחליף כלים ששבתו בחיצונית זו לחיצונית זו אבל אין לערבו עמא דרבנן דחיצונית אסורות באמצעית משום דחיצונית אסורות זו על זו כיון דלא עירבו יחד או משום הכי אסורות החיצונית באמצעית משום דאין דיורי חיצונית באמצעית אבל אמצעית משמש בחיצונית דעירובה מרגלתה בשתיים וכו' יהודה לטעמיה דמוקי לעיל בגון שנתנה אמצעית עירובה בכו וכו' דל"ק לא הוי אחי שפיר הא דלמר ר"ש לרבנן מ"ש התם דפליגייתו אלא ודאי עממא משום דגורייין וקאמר שמואל דאף זו דברי ר' שמעון דשרי חיצונית ואמצעית זו בכו אבל לרבנן שלשתן אסורות והשתא הוי שמואל לטעמיה דלמר עירבה עם שתיים אסורה עם שתיים כרבנן דלמרי שלשתן אסורות דהיינו ר' יהודה ושמואל פסיק כר' יהודה בעירוב אבל לרב אינה אסורה עם שתיים דלפילו לרבנן שרי לאמצעית להשתמש עמהן וקשה למהר"י דאסורה עם שתיים משמע אבל הם מותרין עמה מדלל קמי' אסורת על שתיים כמו כפיסא אע"ג דליכא למימר דלשמעיין דאסורה עם שתיים אע"ג דליכא למיגור כולי האי וכו' דהא אסורות עמה דליכא למיגור טפי ומ"מ כיון דלא מתסרי להשתמש יחד אלא משום גזירה אינה אסורת על שתיים מכל מקום כיון דלא קאמר עירבה עם שתיים אינה אסורת על שתיים דהוה משמע וכו' אסורות זו עם זו אלא נקט אסורה עם שתיים משמע ודאי דלכלל הם מותרין עמה ועוד קשה דכפרק כל גנות [לקמן דף פא:] אמר שמואל הלכה כר' שמעון דלמר גנות חלירות וקריפיות רשות אחד הן לכלים ששבתו בחוכן בין עירבו בין לא עירבו משום דרבי שמעון לטעמיה דהכא לא גזר וגרסה לפרש דהא דקאמר שמואל דלרבנן שלשתן אסורות הוי מתרי עמי חיצונית באמצעית משום גזירה שמה ויילכו כלי חיצונית זו לחיצונית אחרת ואמצעית בחיצונית ליכא למיגור שמה מוליך האמצעית כלי חיצונית זו לאחרת דסתמא דמילתא כי משתמש איניש במאני דדייה קשתמש על שמואל דהכריח דמפרש לקמן [דף עז.] גבי שתי חלירות וחורבה אהב בנייהן ואי משום שלא וילכו [בגין החיצונית ליתא באמצעית הא ליכא למגור דהוי גזירה לגזירה אלא עממא דאסורה באמצעית בחיצונית שזו מושכתה לכהן וזו לכהן ואין להחמיר והוי כהיא הוי שמואל לטעמיה דפסיק לקמן כר' יהודה בעירוב ולכן קאמר אסורה עם שתיים כרבנן דהיינו ר' יהודה וטעמא משום דזו מושכתה לכהן וזו לכהן כדפרישית אבל הם מותרות עמה דבהא סבר כר"ש דלא גזר וכדפסק כפרק כל גנות דהלכה כר"ש דבין עירבו ובין לא עירבו לא גזר: